

Bestuurlijke Klankbordgroep Groenvisie

1 december 2015

Agenda

- ▶ Samenstelling projectgroep
- ▶ Ontwikkelingen vanaf juli t/m november
- ▶ Schrijfproces
- ▶ Processtappen
- ▶ Opdracht aan redactieteam
- ▶ Opdracht aan schrijfteam
- ▶ Eindproduct Groenvisie
- ▶ Planning
- ▶ Rondvraag
- ▶ Sluiting

Samenstelling projectgroep

December 2014

- Guido van Beek
- Mariëtte den Hartog
- Julie-Anne Borm †
- Wendy van Offeren
- Rob Molenkamp
- Wytse Dassen
- Astrid Janssen
- Niko Paap
- Clarine Jansen

December 2015

- Guido van Beek
- Mariëtte den Hartog
- Dini Teunis
- Maureen Schonewille
- Iris Cox
- Rob Molenkamp
- Wytse Dassen
- Astrid Janssen
- Niko Paap
- Clarine Jansen

Uit het vorige verslag

Vervolgstappen

- ▶ De projectgroep gaat in de komende weken verder aan de slag met versie 3.0 om te kijken waar verdieping of aanvulling nodig is op basis van al het opgehaalde materiaal [...] Daaruit volgt een voorstel over wat er in de Groenvisie moet komen en waarom (onderbouwing en verantwoording).
- ▶ Dit voorstel wordt voorgelegd aan het redactieteam ter controle en eventuele aanvulling.
- ▶ Daarna zal een nieuw te vormen schrijfteam van enkele inwoners en ambtenaren, concept 4.0 schrijven dat voorgelegd zal worden aan de stad en de raad. Het schrijfteam komt onder leiding te staan van een externe eindredacteur.

Ontwikkelingen vanaf juli t/m november

Besluit: terug naar de originele stukken

- ▶ Knippen en plakken
- ▶ Overtypen
- ▶ Samenvatten

Controle door redactie

Daarna: schrijfteam

- ▶ Collegebesluit 1 september: extra ambtelijke bijstand 300 uren, gedekt uit lopende budget

Hoofdstuk 1: inleiding

Inleiding

Bomen als visitekaartje

Amersfoort is een bijzondere stad: aan de noordkant ligt het tegen veenweiden aan, aan de zuidkant wordt het omgeven door groenstructuren en bossen op de hoger gelegen zandgronden. Dit voegt wat toe aan de uitstraling van Amersfoort.

Immunitet
-30% Amersfoort

Deze richtinggevende uitspraken worden financieel en juridisch getoetst op haalbaarheid.

WAAR GAAT HET OVER?

ZONDER WATER GEEN GROEN.
Bij water gaat het – in de relatie tot de groeiwies – om een aantal aspecten: de waterberging en het afvoeren van regenwater, het grondwaterpeil, de kwaliteit van het oppervlaktewater. Water in de stad heeft een aantal functies. Het is van belang voor de natuur, de flora en fauna, in de stad. We gebruiken het water om te recreëren (denk aan kanoën, varen, vissen), het zorgt voor verkoeling in de stad (water warmt minder snel op dan steen en zorgt voor luchtcirculatie) en water draagt over het algemeen bij aan de beeldkwaliteit van de stad.

IMPRESSIE THEMABIJENKOMST WATER WAT ZIJN DE WAARDEN EN FUNCTIES VAN DIT THEMA?

Zonder water geen groen. Voldoende water en schoon water is belangrijk voor bomen en ander groen. Voor de bewoners is water van belang in relatie tot wateroverlast, het tegengaan van hittestress, de recreatiemogelijkheden en de beeldkwaliteit die het biedt. Daarnaast is de kwaliteit van het oppervlaktewater van belang voor de volks- en diergezondheid.

pg 2

WAT IS EEN REALISTISCH WENSBEELD VOOR 2030?

- De stip aan de horizon is dat er in Amersfoort in 2030:
  - minder of geen wateroverlast is bij hevige regenval door vergroening en gebruik van waterdoorlatende materialen
  - water wordt ingezet om hittestress tegen te gaan
  - droogte zoveel mogelijk wordt tegengaan door het vasthouden van water
  - voldoende recreatiemogelijkheden zijn op en langs het water

De meeste panelleden zijn positief over het burgerinitiatief tot het opstellen van een Groenvisie.

De stad heeft groene aders nodig. Het is essentieel om te zorgen voor tevreden bewoners. In de beleving van een wijk scoort groen hoog bij bewoners. Groen staat in de top 3 van positieve reacties over Vathorst. Daar willen we zorgvuldig mee omgaan.

CBV
Civico
Civico

Aanleiding

Een groep inwoners en enkele raadsleden hebben, ondersteund door ambtenaren, samen het initiatief genomen om tot een integrale Groenvisie te komen. De Groenvisie bevat thema's als groene inrichting, groenbeheer, water, bodem, stadslandbouw, klimaatbestendigheid, tijdelijk ruimtegebruik en zelfbeheer. De projectgroep heeft de inwoners van de stad betrokken bij de Groenvisie door zeven themabijeenkomsten te organiseren. De projectgroep wilde de ideeën die uit deze bijeenkomsten zijn voortgekomen graag voorleggen aan een bredere groep inwoners en wilde daarom graag het AmersfoortPanel hierover bevragen.

proces
1
dispositie

NIEUW SAMENSPEL

Voortbouwen op wat er is betekent vooral ook het nieuwe samenspel intensiveren tussen werheid en samenleving. Illustratief is dat er vanuit de gemeente € 9 miljoen beschikbaar was voor de uitvoering van de Groen Blauwe Structuur. Uiteindelijk is er zo'n € 99 miljoen geïnvesteerd. Daarmee werd het een plan van de hele stad, waar veel partijen aan bijdroegen.

HET GROENE FUNDAMENT

Amersfoort is bijzonder en groen. Niet voor niets won de stad de afgelopen jaren een aantal groene prijzen. De stad is gelegen op het punt waar drie landschapstypen bijeenkomen. Er is een rijkdom aan plant- en diersoorten. Dat Amersfoort zo groen is, is geen vastzakkende sprekenheid. Er zijn veel bewoners en organisaties die zich hier samen met de gemeente voor inzetten. En tegenwicht bieden als er in hun ogen te lichtzinnig met groen wordt omgesprongen. Er gebeurt al heel veel in de stad in gezamenlijkheid. Denk aan de ontwikkeling van het Elisabeth Groen terrein, de inrichting van het Waterwingebied, postzegelpark Leusderweg, bedrijventerrein Iselt, Knotgroep Hoogland en de totstandkoming van het Groene Huis.

GROENE BRIL

De Groenvisie nodigt uit om door een groene bril te kijken. We staan er niet alle dagen bij stil dat de natuur en het groen zo belangrijk zijn voor iedereen. En dat de maatschappelijke waarden en functies van groen in de knel kunnen komen als we niet opletten. De natuur is hard voor ons aan het werk, maar niet altijd zichtbaar. De groene bril helpt ons ervan bewust te zijn dat we deel uitmaken van een groter geheel. Dat de variatie van dieren en planten essentieel is om ecosystemendiensten voor de mens te blijven vervullen. Zoals het leveren van zuurstof en het berging van water. Dat bomen letterlijk en figuurlijk een verademing betekenen voor de stad. Dat het groen in de stad ons ruimte biedt om te sporten, te buiten te spelen of even de rust op te kunnen zoeken. Dat we het beeld van Amersfoort, van de Amazone, moeten vasthouden omdat het steeds warmer en natser wordt en dat groen de oplossingen aanreikt om klimaat effecten op te vangen. Dat onze mooie aangeharkte parkjes en de strakke tuinen met veel stenen funest zijn voor de natuur. Dat ... et cetera.

Koninkrijk
bedreigingen

Geschiedenis

Groen is cultuur, geen natuur

Al het openbaar groen in Amersfoort is aangelegd groen en daarmee cultuur en dus geen natuur, heeft grote gevolgen voor hoe je kijkt naar het onderhoud en beheer van het groen. Prima om de omgeving (bijvoorbeeld weilanden) van een aangelegd park ecologisch te beheren. Er gelden andere regels voor cultuur en natuur. Zorg dat ecologisch groen aansluit op cultuurbeheer en niet ten koste van wege bijvoorbeeld cultuurgeschiedenis van de plek. Ook parken hebben vaak zo'n status. Dit is meestal niet bekend. Ecologie en cultuurhistorie kunnen prima gecombineerd worden. Het zou goed zijn als dit vaker gebeurt.

Roelof v Immersal Sighe

In het verleden werden aanvoer routes naar de stad beplant met bomen. Daar ligt tegenwoordig minder de nadruk op. Dit heeft effect op mensen. Ze hebben een ander (lees: minder positief) gevoel bij de entree van de stad.

Groen en gebouwen horen onlosmakelijk bij elkaar

Zonder groen is het slecht wonen. Van oudsher werd door stadsarchitecten het groen direct betrokken bij wat gebouwd werd. Groen heeft altijd een directe relatie gehad met gebouwen en wonen. Denk bijvoorbeeld aan de bomenbuurt in het Soesterkwartier maar ook in Randenbroek waar in het verleden de aanleg van groen onlosmakelijk verbonden was met de huizen die er gebouwd werden. Het is belangrijk deze oude bedoeling van groen bij gebouwen in stand te houden.

Hilma
Hij
Kruis

HOE STAAT AMERSFOORT EERVOOR?

Staat van de Amersfoortse natuur
"Het is een cadeau om te mogen wonen op het knooppunt van landschappen die Amersfoort kleur geven." Zo start Rembe van Assema van de gemeente Amersfoort haar inleiding. Als stadsecologie neemt zij de deelnemers mee in de stand van de Amersfoortse natuur. Amersfoort heeft veel groene gebieden. Bermen, watergangen en bomenrijen verbinden deze gebieden met elkaar. Zij vormen een groen netwerk in en om de stad. Door de landschappelijke ondergrond zijn de gebieden soms heel verschillend. Amersfoort ligt dan ook op een bijzondere plek. Vier verschillende landschappen komen hier samen: de Utrechtse Heuvelrug, de Gelderse Vallei en het Eemland. En in het hart de stad, een landschap dat dieren ervaren als rots.

Het boekje 'Stand van de natuur in Amersfoort' uit 2018 geeft de biodiversiteit in Amersfoort een gezicht. Het is een kennismaking met de 100 beschermde, bedreigde en bijzondere planten en dieren. Het boekje is te bekijken op de website.

Amersfoort kan trots zijn op de rijkdom van plant- en diersoorten. Maar als we niet oppassen wordt de natuur minder divers.
a. met algemene soorten gaat het goed, zeldzame soorten verdwijnen of nemen af
b. klimaatverandering kan nadelig uitwerken op de biodiversiteit
c. het wordt druk in het groen
d. leefgebieden verdwijnen, geen achterland of worden verontreinigd
e. de opmars van invasieve soorten (althansome planten, dieren of insecten-organismen, zoals schimmels, die zich daar handhaan van de mens - bijvoorbeeld door klimaat - in Amersfoort vestigen en zich equivalent verspreiden)

Er gebeurt het nodige om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Er is een visie gemaakt, die is vertaald in het biodiversiteitsactieplan. Het betekent dat er bij nieuwe ontwikkelingen, een gezelschap worden aan de plek die natuur daarbinnen innoemt. Ook bij het onderhoud en beheer gelden richtlijnen voor het behoud en versterken van biodiversiteit.

Opdracht schrijfteam

Moeilijkheidsfactor

Tone of voice

Lengte/vorm

Voorgestelde structuur heilig?

Gebruik van termen als 'de groene leidraad'

(Kern)boodschap(pen)

Mate van detail

Overleg

Illustraties

Deadlines/streefdata

Redactie/eindredactie

Rol van het redactieteam

Slothoofdstuk

Opdracht redactieteam

- ▶ Controleren van de ingetypte, samengevatte tekst

Reactie

Redactie team Groenvisie Amersfoort

Opmerkingen besproken op 11 november 2015

input: Google drive document: ruwe data groenvisie en hoofdstukindeling dd 24 okt. 2015

Aanwezig: Cees van der Linden, Kees de Heer, Roel Mulder, Niko Paap, Guido van Beek,
afwezig Rob Smulders

Status van de groenvisie:

Zorg ervoor dat de groenvisie een gelijkwaardige status krijgt als bv de woonvisie. Waarbij opgemerkt: kijk uit voor Multi interpretabelheid van de visie.

Laat de beslispunten van de groenvisie onder andere gaan over:

Een vervolgtraject waarin een top 10 gemaakt wordt van alle rijpe en groene ideeën, uit te voeren in bv jaarplannen.

Budget om ideeën te kunnen uitvoeren.

Een traject starten om met eigenaren van groengebieden rondom de (bebouwde) stad visie te maken en in kaart te brengen wat de toekomstige ontwikkelingen zijn (vb. boeren in hoogland west die over 10 jaar hun bedrijf gaan beëindigen)

Redactioneel:

Hoofdstukindeling wordt grotendeels als helder en logisch gezien. Toch vraagt een redactielid om sommigen paragrafen samen te voegen vanwege de vele inhoudelijke overlap. (zie de mail van Cees vd Linden *onderin deze mail*). Aan het schrijfteam om alert te zijn en evt. aanpassingen te maken.

Bij inleiding hfdst 2 of van hfdst. de voertuigen een heldere juridische basis over status en begrenzing van de visie, eindverantwoordelijkheid van overheid (openbaar gebied) en particulier (oa de eigen tuin) en braakliggende terreinen.

Maak 1 hoofdstuk (of inleiding) met de droom voor 2030 verwoord (in huidig document staat dat verspreid door het hele stuk) of maak door andere typografie de context duidelijk.

Haal alle dubbelingen eruit.

Streef naar een compact stuk geschreven t.b.v. “buitenstaanders”. Hier wordt bedoeld: niet specialisten.

Verplaats voorbeelden en ideeën zoveel mogelijk naar bijlagen. Als deze functioneel in het stuk beter uitkomen dan iets doen met vormgeving.

Er staan veel ideeën in de visie die (door de wijze waarop ze verzameld zijn en het commentaar erop) uit de context zijn gehaald. Zorg bij vermelding dat de context helder is.

Verwijder individuele meningen uit het stuk.

Inhoudelijk:

Probeer realiteitszin te bewaren over de inzet van inwoners. De vele ideeën en mogelijkheden die er zijn voor inwoners om zelf aan ‘vergroening’ te doen wellicht eerder als kans verwoorden dan als vaststaand feit.

Als het over zoneren gaat - als oplossing voor tegenstellingen - dan heeft het niet zoveel toegevoegde waarde. In de groenvisie zou ofwel de richting van keuzes al moeten worden bepaald (?) of een heldere opdracht om een traject tot het maken van keuzes (in bepaalde gebieden?) in gang moeten zetten.

Losse opmerkingen:

Terminologie toelichten zoals :

“grote” parken (welke?)

Beschermde stadsgezichten parken uitleggen in bestaande situatie of bij Ruimtelijke ordening

Groen geweten geen fijne term

Inhoudsopgave aanpassingen uit Email Cees van der Linden:

2.2 en 2.5 moeten gecombineerd worden

2.3, 3.2, 4.3 en 5.4 combineren

3.5 en 4.2 combineren

3.6 en 4.6 combineren

4.1 en 4.4 combineren

Eindproduct

- ▶ Groenvisie, met aanbiedingsdocument

Planning

- ▶ Kerst: nieuwsbrief/kerstkaart
- ▶ Januari: nog één participatiebijeenkomst tbv het laatste hoofdstuk
- ▶ April: activiteit rondom de opening van het Groene Huis (we weten niet of het schrijfteam dan klaar is)
- ▶ Volgende klankbordgroep?